

Ein góð avtala

Oddagrein

TÍDLIGA mikumorgunin skrivaðu danska stjórnin og landsstýrið undir nýggja avtalu landanna millum. Avtalan avloysir mest sum allar tær undanfarnu avtalurnar, tó við undantaki av avtaluni um undirgrundina frá 1992.

NÝGGJA avtalan fer ivaleyst at rudda upp í ringu og turbulentu víðurskiftinum millum Danmark og Føroyar, og hon fer eisini at skapa tryggari karmar um framtíðar búskaparligu gongdina í Føroyum. Um somu tíð verða tær mongu bindingar, sum gjordar eru í undanfarnu avtalunum, loystar og harvið verður størri ábyrgd lögð á landsstýri og løgting, hvat eisini bara er gott.

SAMBART avtaluni, sum er ein heild, tvs. at bankaendurgjald og skuld verða tvinnad saman, so verða 900 mill. kr. avskrivaðar av samlaðu skuldini. Harumframt verða 500 mill. kr. frýstar niður ella parkeraðar, soleiðis, at um vit fáa oljuinntøkur innan komandi 20 árini, skulu vit rinda hesa hálvu milliardina aftur. Men verður eingin olja funnin verður henda upphæddin strikað. Uppi í hesum upphæddum er so eisini endurgjaldið fyri bankamálið. Men av tí at málini eru tengd saman ber ikki til at siggja, hvussu nógv er fyri endurgjald og annars hevinleidis samband við skuldina. Restin av skuldini uppá góðar 4 mia. kr. skal gjaldað eftir 20 árum við eini rentu uppá 5%. Ein avleiðing av avtaluni verður tí, at føroyingar hereftir skulu gjalda 323 mill. kr. fyri bæði rentu og avdrátt. Hetta er umleið 100 mill. kr. minni enn vit okkurt árið hava gildið fyri rentur einans.

Í avtaluni er eisini ásett, at føroyingar komandi trý árini skulu fáa góðar 900 mill. kr. í blokkstuðuli um málið. At enda stendur í avtaluni, at stjórnin víðurkennir føroysku ynskini um størri sjálfstýri.

EINGIN ivi er um, at vit her hava fingið eina góða avtalu, og at danska stjórnin veruliga hevur lurtað eftir føroyingum. Tað skilt eisini, at afturfyri hesa avtalu hevur fólkatingsmaðurin Óli Breckmann lovað, at hann ikki fer at atkvøða imóti Hvítusunnupakkanum hjá stjórnini. Nú fáa vit at siggja, um hann fer at halda orð.

VIT ivast onga lotu í, at leikluturin hjá Jóannes Eidesgaard sum fólkatingsmaður hevur havt nógv at siga fyri eitt heiðurligt úrslit av samráðingunum. Ein kann siga, at hann við sínum samráðingum við danska javnaðarflokkin og lyftinum um at stuðla stjórnini so ella so hevur verið við til at fáa stjórnina á glíð í samráðingunum. Samanumtikið kann sigast, at ein breiður meirluti av løgtinginum kann taka undir við hesi avtaluni.

NÚ henda avtala er gjord er so spurningurin, hvussu verður við víðari víðurskiftinum millum Føroyar og Danmark. Landsstýrið hevur gjørt greitt, at tað ynskir kollveltandi broytingar millum londini, har málið er ein suverenur føroyskur stat. Hvussu fer at gangast í hesum máli fara vit helst at siggja og hoyra meira til í komandi tíðum. Nú bankamálið er farið aftur um bak verður aftur tíð í føroyska samfelagnum at umrøða onnur og meira týðandi mál. Vónandi fáa vit eitt sakligt og breitt orðaskifti um komandi víðurskiftini millum Danmark og Føroyar í komandi tíðum, og vónandi fer hetta orðaskifti at fáa tað pláss, sum tað hevur uppihorið. Ein kann loksins siga, at vit nú hava meira rúmd og tíð til at tosa konstruktivt um víðurskifti, ið viðvíkja bæði gerandisdegnum og framtíðini hjá føroyingum. Latíð okkum nú fáa so mong fakta og ætlanir annars á bordinum, hvat politikararnir og fólkóð annars vil bæði í ríkisráttarliga spurninginum og í gerandismálum hjá føroyingum.

Sosialurin

Samráddust 18 tímar út í eitt

Dagny Joensen og Jens Kristian Vang úr Keypmannahavn

Dagur fór og náttin kom, men einki røktist fyri at nøkur avtala fór at koma í bræði.

Tað byrjaði kl. eitt týsdagin sennapart, tá Nyrup Rasmussen, forsætisráðharri, bjóðaði føroyingum til morgunmatarborðið. Samráðingarnar byrjaðu longu undir borðhaldinum, men hildu fram í figgjarmálaráðnum kl. 14, har Mogens Lykketoft og Marianne Jøvedt luttóku fyri danska stjórnina. Síðan var ein steður kl. 17, av tí at dansku ráðharrarnir fóru á fund við teir Konservativu og Vinstraflokkin um búskaparligu inntrivini. Fundurin skuldi takast upp aftur kl. 21, men hann byrjaði ikki fyrr enn hálvan tíma seinni.

Einki frættist úr fundahólinum, og tá luttakararnir av náttúrligum orsökum noyddust at fara til viks, gekk leiðin gjøgnum ein riðil av fjølmíðlafólki, sum royndu at lofta hvørtjum eygnabrá, meðan landsstýrisfólk ella ráðharrar skotrðu seg yvir at we-hurðini, meðan vit tráspurdu, uttan at fáa meira enn eitt uppgjandi eygnabrá, um tað í lötum gekk illa, ella eitt stórt smil, um tað gekk væl. Ongin vildi nevna eitt einasta orð um tað, sum fór fram í fundarhólinum.

Tá kl. nærkast 23 var eina løtu útlit til at fólkinu fóru at koma í fundarhólinum, men tá komu bert dansku ráðharrarnir, sum antin skuldu tosa við Nyrup Rasmussen ella aðrar

Samráðingarnenevndin sessast í Figgjarmálaráðnum í fyrradagin

flokkar á fólkatíngi varð gitt, men sjálf segdu tey einki. Sú antin fegin út ella – ikki so sjáldan – ógvuliga álvarsom og ótolin.

Náttin gekk við at telja myndirnar á veggnum av danskum figgjarmálaráðharrum gjøgnum tíðirnar, ella at spáka eftir teimum longu gongdunum og telja tær hvít/svørt gólvflísarnar, drekka sodavatn, kaffi og øl, sum varð sett fram, eins og óteljandi sigarettir vórðu royktar – eisini tey sum ikki roykja, festu sær í, bara fyri at gera okkurt.

Tá klokkan var farin av fyra mikumorgunin tóktist tað sum nú fór okkurt at henda. Tey, sum høvdu fingið sær ein blund á kalda steingólvinum, ella hingu í einum stóli, vórðu vakt, men so hendi einki meira.

Um fimm tíðina fóru embætisfólk at renna aftur og

frem við pappíri í hondunum, og nú varð gitt, at avtalan var komin undir land. Jú, rætt var. Nú segði ein embætismaður, at eitt korter var eftir, ein politikari aftan á hann, at 20 minuttir vóru eftir, osfr. Tað var vorðið ljóst uttanfyri, men so hendi einki meira.

Klokkan var umleið seks, tá samráðingarnar vóru lidnar og fjølmíðlafólkinu sluppu fram at at fregnast um úrslitið. Óli Breckmann, sum hevði verið í fundarhólinum í nakrar tímar, gloppaði fundardrygnum og upplýsti hátíðarliga, at hann hevði selt sína atkvøðu í tingsalini fyri »pínsapakkan«, orsakað av at føroyska avtalan var so avbera góð. Nú galt tað um føroysk víðurskifti, segði Óli Breckmann. Spurdur um hann var farin úr tinghólinum hjá teimum kon-

servativu og hervið ikki fór at atkvøða saman við teimum longur, svaraði Óli Breckmann, at hann bert hevði selt sína atkvøðu hesa einu ferðina. Man hann ikki halda avtaluna vera meira verða enn eina atkvøðu fyri dansku inntrivini. Stundir vóru ikki at seta spurningin, tí nú komu fundarfólkini og Óli Breckmann flutti seg úr myndavinklunum hjá sjónvarps- og upptøkufólkunum og varð gloymdur í øllum ruðuleikanum eftir strævnar tímar bæði inni í fundarhólinum og úti í gongini.

Tøkk

Hjartaliga takka við øllum sum sýndu samkenslu og fylgdu kæra manni mínum pápa okkara

JOHANNES MICHAEL NIELSEN

til hansara síðsta hvíldarstað.

Fyri tey avvarðandi

Lena Nielsen og børnini

†

Okkara kæri sonur, heiggi, mammuheiggi og ommusonur

EYDUN HAMMERSHAIMB SMITH

andaðist í Keypmannahavn 5. juni, 25 ára gamal.

Jarðarferðin verður fríggjadagin kl. 13.00 úr Havnar Kirkju.

Guðbjørg, Tórfinn og Erla

2 dagar eftir

í forsolu: kr. 80,-
við dyrnar: kr. 100,-

KONSERT
Í NORÐURLANDA-
HÚSINUM

Fríggjakv. 12. juni kl. 20.00

Atgongumerki fáast í forsolu
í Norðurlandahúsinum,
á Kunningarstovuni í Havn
og í Kiosk VÁR í Runavík

MOIRAE